

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра модерної історії України та зарубіжних країн**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
/проф. Студеняк І.П./
« 01 » 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АСПРАНТСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ СЕМІНАР
З ІСТОРІЇ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ**

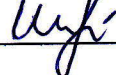
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Аспірантський дослідницький семінар з історії Центрально-Східної Європи» для здобувачів вищої освіти рівня доктор філософії галузі знань 03 - Гуманітарні науки, спеціальності 032 - «Історія та археологія», освітньо-наукової програми «Історія та археологія».

Розробник: д.і.н., проф. кафедри модерної історії України та зарубіжних країн Жулканич Неля Михайлівна

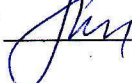
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
модерної історії України та зарубіжних країн

протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри доц. Шніцер І.О.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 1 від «_31_» серпня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Мишко С.А.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів –	Семестр:	
	2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	Лекції:	
	10	6
	Практичні (семінарські):	
	26	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	63	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аспірантський дослідницький семінар з історії Центрально-Східної Європи» - поглибити знання здобувачів у галузі організації та проведення наукових досліджень з історії Центрально-Східної Європи, розвиток презентаційних навичок. Також надати можливість здійснювати презентації та апробацію перших результатів власних наукових досліджень, брати участь в наукових дискусіях, переймати позитивний досвід у проведенні дисертаційних досліджень іншими здобувачами, отримувати рецензування та консультації досвідчених вчених щодо методів і результатів власної дисертаційної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Аспірантський дослідницький семінар з історії Центрально-Східної Європи» - на основі наукових праць провідних вітчизняних і зарубіжних істориків проаналізувати методологічні підходи до вивчення власної наукової проблеми та з'ясувати особливості методологічного синтезу; поглибити навички самостійної роботи з науковим дослідницьким матеріалом; проаналізувати способи презентації власних наукових результатів досліджень у науковому середовищі. Найважливіше, від учасників курсу вимагається систематично представляти проміжні результати своїх досліджень, що є одним із найважливіших засобів формування здатності до систематичної наукової роботи і комунікації.

Курс побудовано в формі наукових дискусій, де модератором виступає керівник семінару.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

загальні: здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань (ЗК 1);

- здатність до опанування загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей (ЗК 2);

- здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень (ЗК 3);

- здатність ініціювати та розробляти наукові проекти, управляти ними, скласти пропозиції щодо їх фінансування (ЗК 4);

- здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору (ЗК 5);

- здатність працювати у міжнародному науковому середовищі (ЗК 6);

- здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації; (ЗК 8);

- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО (ЗК 9);

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави (ЗК 10);

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність до опанування глибокими знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку (ФК – 1);

- здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень (ФК -2);

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології (ФК-3);

- здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами (ФК-4);

- здатність планувати й організувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології (ФК 5);

- здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності (ФК 7).

- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності (ФК-8);

- здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів (ФК -9).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Аспірантський дослідницький семінар з історії Центрально-Східної Європи» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК.03 Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами.

ОК. 05 Сучасні інформаційні технології.

ОК 06 «Історія та археологія» як освітня і наукова спеціальність

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Аспірантський дослідницький семінар з історії Центрально-Східної Європи» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Опанувати методологію проведення наукових досліджень в області історії та археології, знання сучасних вітчизняних і зарубіжних досягнень в історичній та археологічній науці.	ПРН 1
Проектувати критичний підхід до аналізу, оцінки і синтезу нових ідей в галузі історії та археології, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та професійні практики.	ПРН 2
Володіти поглибленими знаннями в галузі історії та археології, масштаб яких є достатнім для успішної організації та проведення наукових досліджень з історичної та археологічної проблематики, науково-педагогічної діяльності у закладах освіти.	ПРН 3
Вміти здійснювати пошук, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел та фахової літератури, інтерпретувати та контекстуалізувати її правильно у письмових звітах та у науковій роботі.	ПРН 4
Уміння написати дисертаційну роботу, розуміння послідовності роботи з підготовки наукового дослідження, обізнаність у наукових стандартах та правилах академічної доброчесності.	ПРН 5
Знати академічну українську та іноземну мови, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахові наукові та професійні тексти, володіти навичками спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі,	ПРН 6

суспільстві в цілому.	
Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми для проведення та презентації наукових досліджень.	ПРН 7
Здатність започаткувати, планувати та реалізувати оригінальні науково-дослідні проєкти, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	ПРН 8
Проєктувати набуті знання на формування ціннісних орієнтацій громадян, суспільного світогляду загалом.	ПРН 9
Вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.	ПРН 10
Уміння провадити наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є:

- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Методи контролю

Концепція організації навчального процесу в Ужгородському національному університеті розроблена на основі «Тимчасового положення МОН України про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців».

Оцінювання якості знань здобувачів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання знань аспіранта під час семінарських занять, самостійної роботи та активності аспіранта на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо аспірант жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності аспіранта за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю – екзамену.

Підсумковий (семестровий) контроль

Система не передбачає обов'язкового семестрового екзамену для всіх аспірантів.

Аспіранти, які здобули з навчальної дисципліни більше встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки відповідно до шкали переведення. Аспіранти, які здобули менше мінімальної кількості балів зобов'язані скласти семестрові екзамени. У разі отримання оцінки "незадовільно" здобувач має право на два перескладання: викладачу та комісії¹.

Семестрові екзамени можуть також складати аспіранти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі з наступним переведенням у державну оцінку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Науковий семінар як елемент наукової роботи

1. Мета і завдання наукового семінару
2. Науковий семінар як засіб удосконалює науково-дослідницьких навичок здобувачів.

Тема 2. Виду наукового семінару

1. Сутність та форми наукових дискусій.

¹ Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах: Лист Міністерства освіти і науки України керівникам вищих навчальних закладів від 26.02.2010 N 1/9-119. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text

2. Круглий стіл
3. Етапи організації мозкового штурму.
4. Технологія проведення вебінару (он-лайн-семінару).

Тема 3. Застосування методів наукового дослідження у вивченні історії Центрально-Східної Європи

1. Загально-наукові методи дослідження (аналіз і синтез; індукція і дедукція; аналогія і моделювання; абстрагування і конкретизація; системний аналіз).
2. Історичні методи дослідження (хронологічний, синхронний, періодизації, порівняльно-історичний, ретроспективний, структурно-системний).
3. Спеціальні методи історичного дослідження (статистики, математичного аналізу, соціологічних досліджень та соціальної психології).

Тема 4. Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна, об'єкт і предмет

1. Вибір проблеми й теми дослідження.
2. Обґрунтування актуальності теми та з'ясування рівня її розробленості.
3. Вибір об'єкта, предмета дослідження.
4. Визначення мети і завдань дослідження.

Тема 5. Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень

1. Накопичення необхідної наукової інформації.
2. Підбір основних джерел із теми дослідження.
3. Систематизація наукової літератури та джерел.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукового дослідження

1. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень
2. Основні види джерел інформації.
3. Використання автоматизованої інформаційно-пошукової системи.

Тема 7. Апробація результатів наукового семінару

1. Публікація як форма викладу результатів дослідження. Функції публікації
2. Науковий та інформативний реферат.
3. Тези доповідей та матеріали наукової конференції
4. Виступ на науковому семінарі, колоквиумі.
5. Доповідь здобувача на наукових конференціях, симпозиумах.
6. Звіт про результати наукових досліджень.

Тема 8. Методологія авторських досліджень аспірантів з історії Центрально-Східної Європи

1. Сучасна проблематика досліджень в області історії Центрально-Східної Європи.
2. Теоретичні основи, сучасні методи та перспективи вивчення історії Центрально-Східної Європи .
3. Проблемні аспекти дослідження історії Центрально-Східної Європи.
4. Підготовка авторської презентації за темою дослідження аспіранта.
5. Виокремлення дискусійних питань для обговорення.
6. Проведення наукового семінару, обговорення результатів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1						
Науковий семінар як елемент наукової роботи	9	2				7
Виду наукового семінару	11		4			7
Застосування методів наукового дослідження у вивченні історії Центрально-Східної Європи	9	2				7
Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна, об'єкт і предмет	13	2	4			7
Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень.	11		4			7
Інформаційне забезпечення наукового дослідження.	8	2				6
Апробація результатів наукового семінару.	11	2	2			7
Методологія авторських досліджень аспірантів з історії Центрально-Східної Європи	18		12			6
Разом	90	10	26			54

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1						
Науковий семінар як елемент наукової роботи	9	2				7
Виду наукового семінару	11					11
Застосування методів наукового дослідження у вивченні історії Центрально-Східної Європи	9	2				7

Європи					
Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна, об'єкт і предмет	13		2		11
Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень.	11				11
Інформаційне забезпечення наукового дослідження.	8				8
Апробація результатів наукового семінару.	11	2			9
Методологія авторських досліджень аспірантів з історії Центрально-Східної Європи	18		2		16
Разом	90	6	4		80

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Науковий семінар як елемент наукової роботи		
2	Виду наукового семінару	4	
3	Застосування методів наукового дослідження у вивченні історії Центрально-Східної Європи		
4	Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна, об'єкт і предмет	4	2
5	Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень.	4	
6	Інформаційне забезпечення наукового дослідження.		
7	Апробація результатів наукового семінару.	2	
8	Методологія авторських досліджень аспірантів з історії Центрально-Східної Європи	12	2
Разом		26	4

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Науковий семінар як елемент наукової роботи	7	7
2.	Виду наукового семінару	7	11
3.	Застосування методів наукового дослідження у вивченні історії Центрально-Східної Європи	7	7
4.	Дослідницький пошук: постановка наукової проблеми, мета і завдання, наукова новизна, об'єкт і предмет	7	11

5.	Історіографія: поняття, структура, класифікація. Джерельна база історичних досліджень.	7	11
6.	Інформаційне забезпечення наукового дослідження.	6	8
7.	Апробація результатів наукового семінару.	7	9
8.	Методологія авторських досліджень аспірантів з історії Центрально-Східної Європи	6	16
	Разом	54	80

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: проектор, комп'ютер.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Артемчук Г.І., М.П. Курило, Кочерган В.М. Методика організації науково-дослідної роботи – К.: Форум, 2000. – 271 с.
2. Бобилев В.П. Методологія та організація наукових досліджень: підручник Нац. металург. акад. України. – Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2014. – 643 с.
3. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Габович А. Г. Основи наукових досліджень : Підручник - К. : ДУІКТ, 2007 - 173 с.
5. Клименюк О. В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: підручник / О. В. Клименюк. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. – 398 с.
6. Колесников О.В. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
7. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень. - Полтава : Оріяна, 2012. – 182 с.
8. Кузьмін О.С. Історичний процес: теорія та методологія дослідження . – Житомир, 2003.
9. Кульчицький С.В. Методологія і методика наукового дослідження: Матеріали до нормативного курсу / С.В. Кульчицький. – К., 2003.
10. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: метод. рекомендації / О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редколегія: В.С. Пашкова, О.В. Воскобойнікова-Гузева, Я.Є. Сошинська, О.М. Бруй; Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. - К.: УБА, 2016. - 117 с.
11. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. / за ред. А. Є. Конверського. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 352 с.
12. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. - Тернопіль, 2014. - 272 с.
13. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / уклад.: Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 120 с.
14. Пилипчук, М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень : Підруч. - К. : Знання, 2007. - 270 с.
15. Пілюшенко В.Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : Навчальний посібник- Київ: Лібра, 2004. - 344 с.
16. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : підручник для ст-тів ВНЗ. - К.: Центр навч. літ, 2011.

17. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. - К. : ЦУЛ, 2007. - 176 с.
18. Спіцин Є.С. Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти - К. : Вид. центр КНЛУ, 2003. – 120 с.
19. Стеченко, Д. М. Методологія наукових досліджень: Підруч. - К. : Знання, 2007. - 317 с.
20. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. - К.: Знання- Прес, 2004. - 307 с.
21. Положення про забезпечення академічної доброчесності ЛНАМ URL: <https://lnam.edu.ua/files/Academy/publicinfo/ustanovchi/Plagiat.pdf>
22. Постанова та Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF#n18>
23. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#n33>
24. Українські наукові журнали у Scopus та Web of Science. URL: <https://openscience.in.ua/ua-journals>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)